

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 24 september 2024
Portefeuille(s): Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie
Portefeuillehouder(s): Dirk de Jager
Behandeld door: Energie voor de Stad (bestuurszaken.ue@amsterdam.nl)
Onderwerp: Plan van Aanpak Energie voor de Stad

Geachte leden van de gemeenteraad,

We werken de komende decennia toe naar een duurzaam, toekomstbestendig en betrouwbaar energiesysteem. Naar een schone, duurzame en sociale stad met genoeg, groene en betaalbare energie voor alle Amsterdammers, scholen, bedrijven, maatschappelijke instellingen en industrie. De uitvoering hiervan is een complexe en ingrijpende operatie met grote impact op de stad, zowel fysiek als sociaal. Als gemeente vervullen we verschillende rollen in deze transitie. Waar onze partners zoals TenneT, Liander en Vattenfall de aanleg van de infrastructuur realiseren, en bewoners, bedrijven, vastgoedeigenaren en woningbouwcorporaties hun bezit verduurzamen, staan wij als gemeente aan de lat om zaken als ruimtelijke inpassing, vergunningverlening, concessies en participatie te organiseren en daarbij de publieke belangen te borgen. Deze brief geeft, in aanvulling op de Begroting 2025 die 14 november in gemeenteraad besproken wordt, nadere informatie hoe de gemeente concreet invulling geeft aan genoemde opgave.

Extra middelen voor de energietransitie

Om deze gemeentelijke uitvoeringsrollen meer in samenhang te organiseren, op te schalen en verder te professionaliseren, is per 1 oktober 2023 de regie- en uitvoeringsorganisatie Energie voor de Stad opgericht. In de raadsbrief [Onze stad van morgen](#) (september 2023) heeft het college de urgentie van meer focus op de uitvoering nogmaals benadrukt. Bij de Voorjaarsnota 2024 heeft het college ingestemd met het vrijmaken van € 50 miljoen incidenteel voor het klimaat- en energiebeleid. Bij de Begroting 2025 wordt daarnaast voorgesteld om vanaf 2025 € 15 miljoen structureel te reserveren voor het behalen van onze doelstellingen in het kader van de energietransitie. Deze middelen zijn nodig om de vele miljarden aan investeringen in de uitvoering van de energietransitie die TenneT, Liander en energiebedrijven als Vattenfall in onze stad doen, in goede banen te leiden.

Bij de Begroting 2025 is een bestedingsplan¹ opgenomen over alle onderdelen van de energietransitie (zowel beleid bij directie Ruimte en Duurzaamheid, als uitvoering bij Energie voor de Stad), waarin de activiteiten die met deze middelen worden gefinancierd zijn toegelicht. In de raadsbrief van 25 juni jl. heeft u reeds kunnen lezen over de bestedingen in 2024 (afdoening toezegging commissievergadering van 13 juni 2024). Met het Plan van Aanpak "Samen werken aan de transitie: Energie voor de Stad" (bijlage 1) geven we verdere invulling aan de gemeentelijke inzet in de uitvoering van de energietransitie door Energie voor de stad. Met deze brief informeer ik u hierover.

---

¹ <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/financien/>

De energietransitie raakt onze stad in al haar facetten

Het realiseren van een duurzaam en toekomstbestendig energiesysteem van onze stad raakt aan vele opgaven. Het is randvoorwaardelijk voor woningbouw en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Het raakt alle bewoners, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen maandelijks in hun portemonnee. Het legt een claim op de schaarse openbare ruimte en ondergrond, én het is een belangrijke bouwsteen om de klimaatdoelen binnen bereik te houden. Hoe wij als gemeente onze rol pakken, en samen met alle betrokkenen tempo houden in de energietransitie, doet er daarom toe. Omdat deze transitie in een nieuwe fase is gekomen, heeft het college hier extra geld voor vrijgemaakt. Dat is nodig, omdat een deel van de werkzaamheden substantieel is toegenomen, zoals de verzwaringsopgave van het elektriciteitsnetwerk binnen het programma Elektriciteitsvoorziening Amsterdam. Daarnaast zetten we onder andere extra capaciteit in om samen met Amsterdammers en andere betrokkenen de randvoorwaarden en keuzes over de inrichting van de warmtevoorzieningen in de stad op orde te brengen en de rol van de gemeente in een mogelijk publiek warmtebedrijf vorm te geven.

Samen werken aan de transitie

De uitvoering van de energietransitie bestaat uit drie hoofdactiviteiten: het verminderen van het energiegebruik, het uitbreiden van de warmte- en energie-infrastructuur en het produceren van hernieuwbare energie uit duurzame energiebronnen. De afgelopen jaren hebben we hier als gemeente actief beleid op gevoerd en zijn diverse programma's en projecten gestart, veelal in samenwerking met in- en externe partners en met bewoners. Energie voor de Stad bouwt voort op de waardevolle kennis en ervaring die de afgelopen jaren in de gemeentelijke organisatie is opgebouwd en bundelt een deel van deze activiteiten binnen één organisatie. Hierbij ligt de focus op de activiteiten die gericht zijn op het uitbreiden van de infrastructuur (elektra en warmte) en het produceren van hernieuwbare energie. Gestart is met de programma's voor elektriciteit en warmte. Bij duurzame opwekprojecten wordt gestart met een aantal zonprojecten op daken en op geluidschermen.

De verzwaring van het elektriciteitsnetwerk en daarmee het wegwerken van de congestie is een urgente maatregel. De investeringen en de aanleg worden gerealiseerd door TenneT en Liander. Het gaat daarbij de komende jaren om enorme aantallen: vele miljarden worden geïnvesteerd in de aanleg en verbouwing van onder andere 46 elektriciteitsstations, meer dan 2600 elektriciteitshuisjes en duizenden kilometers aan middenspannings- en laagspanningskabels onder de grond. Als gemeente maken we de inpassing van de infrastructuur en bijbehorende juridisch planologische processen mogelijk, en staan we in nauw contact met de buurt. De voorbereidingen van de afgelopen jaren, zorgen voor een piek in de uitvoering en daarmee de inzet en investeringen de komende jaren. Dat vraagt om een stevige organisatie die al deze werkzaamheden in goede banen leidt. Waar mogelijk zoeken we de versnelling om de congestie zo snel mogelijk op te lossen.

Ook de transitie naar een aardgasvrije stad is urgent én, zoals recent weer duidelijk is geworden, complex. Het is belangrijk dat de overstap voor iedereen betaalbaar is en dat het alternatief duurzaam is. Bij de realisatie van alternatieve warmtevoorzieningen is de rol van de gemeente anders. Voor nieuwbouw geldt dat we als gemeente zelf verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling. Daarom zijn we in veel gevallen de concessieverlener voor de realisatie van warmtevoorzieningen, die door de markt worden gerealiseerd. Voor bestaande bouw is de wetgeving nog in ontwikkeling, wat betekent dat de gemeentelijke rol de komende tijd nog verder ingevuld moet worden. Het streven is dat er tot 2040 485.000 woningequivalenten aan collectieve warmtesystemen worden gekoppeld.

Net als woningcorporaties, bedrijven en industrie zijn ook bewoners en Vve's bezig met de verduurzaming van hun bezittingen door energie te besparen en de overstap naar duurzame energiebronnen te maken. Als gemeente helpen we dit zo efficiënt mogelijk te realiseren. Deze partijen zijn belangrijke samenwerkingspartners voor een succesvolle transitie. Binnen de gemeentelijke organisatie zorgt Energie voor de Stad ervoor dat alle onderdelen die bezig zijn met de uitvoering van de energietransitie, betrokken zijn. Zoals het isolatie-offensief, de verduurzaming van gemeentelijke panden, duurzame opwek, uitstootvrije mobiliteit en de verduurzaming van de haven en industrie.

Organisatie-doelen Energie voor de Stad

Door te sturen op de onderstaande vijf doelen werkt Energie voor de Stad aan integrale sturing op de verschillende gemeentelijke uitvoeringsrollen en betere samenwerking met alle in- en externe partners binnen de uitvoering van de energietransitie.

1. Beter overzicht en meer inzicht brengen om betere integrale sturing mogelijk te maken binnen de uitvoering van (de gemeentelijke rollen in) de energietransitie.

Inzicht en overzicht is de basis van een slagvaardige uitvoering. Dit doen we onder andere door te zorgen voor één totaaloverzicht van activiteiten en alle betrokkenen, en door het monitoren van de voortgang op alle uitvoeringsonderdelen van de energietransitie.

2. Effectiever, efficiënter en pro-actiever invullen van de gemeentelijke uitvoeringsrollen (ook de nog onbelegde) in de energietransitie voor o.a. netcongestie, de warmtetransitie en duurzame opwek.

Dit doen we onder andere door de cruciale werkzaamheden in samenhang te organiseren en hier een vaste uitvoeringsaanpak voor uit te rollen, wat maakt dat we beter kunnen leren van elkaar. Daarnaast organiseren we tegenspraak, identificeren we onbelegde rollen en kijken we waar deze het beste ingevuld kunnen worden.

3. Meer synergie organiseren in de uitvoering door het faciliteren, stimuleren, coördineren en kaderen van alle partijen, zowel binnen als buiten de gemeente.

Dit doen we onder andere door voor de programma's op cruciale onderdelen dezelfde kennis en aanpak te organiseren, zoals participatie en juridische expertise. Ook onderzoeken we een meer gebiedsgerichte aanpak voor warmte en elektra (waar mogelijk gecombineerd met riolering) en lossen we knelpunten samen met onze partners op.

4. Meer maatschappelijke, bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid en draagvlak organiseren voor de uitvoering van de energietransitie.

Draagvlak is één van de belangrijkste succesfactoren van de energietransitie. We leggen verbinding met en wisselen kennis uit met stakeholders die samen met ons werken aan de uitvoering van de energietransitie. Daarnaast is participatie, met een duidelijke afbakening waar voor bewoners en andere belanghebbenden ruimte zit om mee te denken en doen, een essentieel onderdeel van onze aanpak.

5. Beter borgen van de randvoorwaarden om de uitvoering slagvaardig aan te kunnen pakken (uitvoeringskaders, werkwijzen, kennis, capaciteit, organisatie, middelen en mandaat).

Dit doen we onder andere door een meerjarig-investeringsbeeld op te stellen, zodat we beter weten wat de komende jaren nodig is, door mandaten stevig in te richten, sterke focus te hebben op strategisch capaciteitsmanagement, successen op te schalen en kennis over uitvoering te vergroten.

Regeling Grote Projecten

In het Plan van Aanpak leest u meer over de doelen, de maatregelen en de verschillende rollen van de gemeente in deze transitie. Het college heeft bij de oprichting van Energie voor de Stad besloten om het programma, inclusief de onderliggende projecten, op te nemen in de Regeling Grote Projecten. Dit Plan van Aanpak geldt als het startdocument van deze regeling. Eind 2024 ontvangt u de eerste halfjaarlijkse voortgangsrapportage, waarin het college rapporteert op de voortgang van de organisatiedoelen, planning, risico's, kostenbeheersing en op het organiseren van tegenspraak.

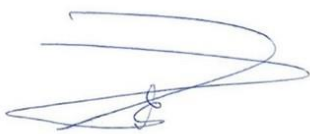
Op 17 oktober organiseert Energie voor de Stad een technische sessie, waarin ruimte is voor toelichting en vragen. U wordt hier via de Dagmail nader over geïnformeerd.

Ten slotte

De energietransitie is omvangrijk, complex, onzeker én urgent. Voor veel maatregelen is de inzet en financiering van het Rijk of de EU noodzakelijk. Wetgeving, techniek, afhankelijkheid van anderen, maatschappelijk draagvlak, al deze zaken zijn continu in beweging. Dat vraagt om een adaptieve aanpak, waarin we veranderingen tijdig constateren, tussentijds moeten bijsturen en soms harde keuzes moeten maken. En, ondanks deze dynamische context én de zekerheid dat voortschrijdend inzicht ons zal inhalen, moeten we focus houden en voortgang boeken in deze transitie. Het vraagt van ons als bestuur dat we koers houden en onze blik op de stip op de horizon houden: een toekomstbestendig energiesysteem met genoeg, betaalbare en groene energie voor alle Amsterdammers.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Dirk de Jager
Wethouder Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie

Bijlagen

1. Samen werken aan de transitie: Plan van Aanpak Energie voor de Stad